

a valóban becsületesen megtanult leckét elmondani képtelenek. Igen megkönnyíti a tanulók részére a felolvasást, ha a tanár a „rossz kedvét“ a tantermen kívül hagyja és óráját derűs hangulatban vezeti be.

Dr. Juhász Béla egyik előadását közli „*Nyelvi hibák, tévedések és fogalomzavar a nevelés világában*“ címmel. Először is e hibák, tévedések és fogalomzavarok keletkezési okait tekinti át, rámutat arra, miért van szükség ezek kiküszöbölésére. Ezután bemutat néhány ilyen hibát. A vallásos érzést nem ápoljuk, hanem keltjük. A vallásos érzés nem csecsemő, vagy beteg, akit ápolni kell. Világnézetet és ismeretet átadni nem lehet. A világnézetet mindenki csak magában alakíthatja ki, az ismereteket csak maga szerezhetheti meg, más csak segíthet ebben a munkában. Eszmecsere és gondolatcsere helytelen kifejezések. Csere: odaadom a magamét és átveszem a másikat. Más az érzet és más az érzés. A vallási nevelés terén helyesebbnek tartja a kis gyermeknek azt mondani, hogy Jézus küldi a karácsonyfát, mint azt, hogy hozza. Mindenesetre a rideg felvilágosítás a legnagyobb hiba az alsó fokon, mert ellentétben áll a családi nevelés hagyományaival. Helytelen a bűnök megismertetése már a kisgyermekkel, csak azért, hogy irtózzék tőlük. Amit nem érthet meg, azzal ne foglalkoztassuk! A közös ima mechanikussá válik, áhitat nélküli robottá. Helytelen a „szellemi és erkölcsi nevelés“ kifejezés, mert a szellem két iránya az értelmi és erkölcsi. A szellemi nevelés két iránya különböztető meg, az értelmi és az erkölcsi. Helytelen a nevelés és az oktatás megkülönböztetése, illetve szembeállítás. Más a tanításmenet és más a tananyagbeosztás, mégis gyakran föleserélik a kettőt. „Tanterv szelleme“ nincsen. A tanítástervet a tanító alkalmazza, a maga szelleme szerint. Gyakori az összezavarása a nemzetnevelés, nemzeti nevelés és nemzetté nevelés fogalmainak. Nagy Magyarországról beszélünk a csonka országgal szemben, holott egész Magyarországra gondolunk. Az öntevékenység szó helyett teljesen elegendő a tevékenység. Az is helytelen, ha azt mondják, az iskolában a gyermek a középpont. Bármilyen módszerrel tanít a tanító, mindig ő a munka középpontja; legfeljebb a tanító munkájának középpontjában van a gyermek. A tanítási tervezetekben használt Előkészítés, Tárgyalás és Összefoglalás vagy Befejezés helyett jobb használni az Érdeklődés felkeltése, az Érdeklődés kielégítése és Eredmény megállapítása, vagy az Előkészítés, Megértetés és Megerősítés szavakat. Helytelen kifejezések: letanítani a módszeres egységet; feldolgozni az oktatási egységet; csökkentőértékűséget mondani csekélyértékűség helyett. Helytelen a „ráhangolás“ is. Gyakran feleserélik a célt és a feladatot egymással. Visszafeljeszteni éppen olyan rossz, mint az egyidőben divatos leépítés. Idegen szokatlan szavakkal pótolni idegen szavakat viszont ne erőltessük szokatlan magyar szavakkal pótolni. Végül megjegyzi, hogy ezekben a megállapításokban dr. Imre Sándor írásai voltak támasztékai.

Az **Orsz. Középisk. Tanáregyesületi Közlöny** 2. számában dr. Emler István cikke: „*Problémaérzék a magasabbfokú történettanításban.*“ Az új

nemzedékre fontos feladatok várnak, főként az állam és társadalom átszervezése. Ehhez szükséges a mély történeti érzék. Így a történelem tanítása nemzetnevelő jelentőséget nyer. A serdülő ifjúság probléma-érzéke fejlettebb, mint általában gondoljuk, tehát azt kellő didaktikai érzékkel ki kell aknázni és fejleszteni. Ehhez alaposan kidolgozott óratervekre van szükség. A Figyelőben a *pozsonyi magyar gimnázium* szomorú helyzetéről olvashatunk.

A 3. számban v. Temesy Győző dr. üdvözlí Erdélyt, ismertette röviden a visszacsatolt terület adatait. — Dr. Rózsa József leírja a kolozsvári piarista gimnázium 22 éves küzdelmét. — A Figyelő a családvédelemről szól. A magyarságnak a visszatért keleti részekben is nagyobb többségre kell szertennie. Ennek egyik eszköze a fokozottabb családvédelem. A házassági kor eltolódott. Sok szülőnek így akkor kell gondoskodnia gyermekei magasabbfokú, egyetemi taníttatásáról, amikor már nyugdíjas. Kívánatos volna, hogy az ilyenek nyugdíja a mostani 4 % javítással szemben szintén 7 % legyen, mint az aktív tisztviselőknél. — A Forgácsok kimutatja, hogy a középiskolai tanárjelöltek száma rendkívül lecsökkent. Segítség csak egy van: jobb anyagi helyzetet és előhaladási lehetőséget adni a tanári pályán. — Ugyancsak a Forgácsok közül Bibó Lajos egyik regényéből egy esemő példát, amelyek igazolják, hogy egyes írók nincsenek tisztában az „egy” szó használatával és ezért nem használják biztonság kedvéért ott sem, ahol azt a magyar nyelv megköveteli.

Matkó Gyula.

HÍREK.

Az Állami Polgári Iskolai Tanárképző Főiskola új igazgatója. *Dr. Abrahám Ambrus* főiskolai igazgatónak egyetemi ny. r. tanárrá történt kinevezésével a főiskola igazgatójává: *dr. Schilling Gábor* egyetemi ny. c. rk. tanár, főiskolai r. tanár nevezetett ki.

Az Állami Polgári Iskolai Tanárképző Főiskola új tanárai. A *dr. Abrahám Ambrus* és *dr. Greguss Pál* főiskolai r. tanárnak egyetemi ny. r. tanárokká való történt kinevezésével, illetőleg *Frank János* főiskolai r. tanárnak nyugalomba vonulásával megüresedett főiskolai r. tanári állásokra: *dr. Kesselyák Adorján* (állattani tanszék), *dr. Haztinszky Bertalan* (növényteni tanszék) és *dr. Budó Agoston* (fizikai tanszék) egyetemi magántanárok nevezettek ki.

Kiadványunk jelen füzeté 88 oldal. A Cselekvés Iskolájára a f. évi előfizetési díj az Angol-Magyar Bank R. T. szegedi fiók Szeged 26.228 számú csekk számlájára küldendő be.